

specifikace: K projednání a rozhodnutí o žalobě na zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví k akcií – jako k „účastnickému“ cennému papíru - je založena speciální věcná příslušnost krajských soudů, a to nejen podle § 9 odst. 2 písm. j) občanského soudního řádu, ale rovněž podle § 9 odst. 2 písm. e) občanského soudního řádu.

§ 9 odst. 1 o. s. ř.

§ 9 odst. 2 písm. e) a j) o. s. ř.

§ 1140 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (OZ)

§ 256 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích (ZOK)

Ncp 7/2023

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze jako soud nadřízený rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Františka Kučery a soudců Mgr. Martina Řezníčka a JUDr. Jana Klášterky ve věci

žalobce: **R. S.**
zastoupená advokátem Mgr. Michalem Svatoněm
sídlem Vínohradská 2133/138, 130 00 Praha 3

proti

žalovaným: **1) M. K.**

2) J. H.
zastoupeným advokátem JUDr. Martinem Kölblm
sídlem Štěpánská 643/39, 110 00 Praha 1

o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví k hromadné akci

vedené u Obvodního soudu pro Prahu 6 pod sp. zn. 8 C 321/2022, o určení věcné příslušnosti

takto:

- I. K projednání a rozhodnutí věci jsou v prvním stupni věcně příslušné krajské soudy.**
- II. Po právní moci tohoto usnesení bude věc postoupena k dalšímu řízení Městskému soudu v Praze.**

O d ů v o d n ě n í:

1. Žalobkyně se žalobou doručenou Obvodnímu soudu v Praze 6 (dále jen „předkládající soud“) dne 29. 8. 2022 domáhá proti žalovaným zrušení a vypořádání (navrhovaným způsobem) podílového spoluvlastnictví účastníků k příslušné hromadné akci obchodní společnosti XY a.s., IČO XY (dále jen „Společnost“), z blíže specifikovaných důvodů.
2. Předkládající soud předložil věc Vrchnímu soudu v Praze (dále jen „nadřízený soud“) k rozhodnutí podle § 104a odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), s tím, že věc nepatří do věcné příslušnosti okresních soudů, ale podle § 9 odst. 2 písm. j) o. s. ř. soudů krajských, konkrétně Městského soudu v Praze.
3. Žalobce v rámci svého vyjádření ve smyslu § 104a odst. 2 věta druhá o. s. ř. konstatoval, že věcná příslušnost má být posuzována podle § 9 odst. 1 o. s. ř., když předmětem řízení není spor týkající se cenného papíru, jak má být smyslem a účelem ustanovení § 9 odst. 2 písm. j) o. s. ř., neboť skutečnost, že se v předmětném řízení jedná o cenný papír/akcii, nemá vliv na podmínky nebo způsob vypořádání podílového spoluvlastnictví, oproti situaci, pokud by se jednalo o jakoukoli jinou movitou nebo nemovitou věc.
4. Žalované pak k příslušné informativní výzvě předkládajícího soudu uvedly, že sdílí názor předkládajícího soudu o věcné příslušnosti Městského soudu v Praze.
5. Podle § 9 odst. 1 o. s. ř., nestanoví-li zákon jinak, jsou k řízení v prvním stupni příslušné okresní soudy.
6. Podle § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř., krajské soudy rozhodují jako soudy prvního stupně ve věcech vyplývajících z právních poměrů, které souvisejí se zakládáním obchodních korporací, ústavů, nadací a nadačních fondů, a ve sporech mezi obchodními korporacemi, jejich společníky nebo členy, jakož i mezi společníky nebo členy navzájem, vyplývající-li z účasti na obchodní korporaci.
7. Podle § 9 odst. 2 písm. j) o. s. ř., krajské soudy rozhodují jako soudy prvního stupně ve sporech z finančního zajištění a sporech týkajících se investičních nástrojů a cenných papírů nebo zaknihovaných cenných papírů, i když se nejedná o investiční nástroje.
8. Jak se z odstavce 1. odůvodnění podává, předmět tohoto řízení (jenž je přitom určující pro stanovení věcné příslušnosti soudů ve sporném občanském soudním řízení – viz například usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 2. 2012, sp. zn. I. ÚS 3348/10) se týká (hromadné) akcie ve Společnosti, která má být v podílovém spoluvlastnictví účastníků.
9. Ustanovení § 9 odst. 2 písm. j) o. s. ř., a to s účinností od 30. 9. 2017, zahrnuje výslovně též spory týkající se obecně cenných papírů nebo zaknihovaných cenných papírů, a proto nelze než konstatovat, že pokud se spor - jako v daném případě - týká cenného papíru (včetně akcie ve smyslu § 256 a násl. zákona č. 90/2012, o obchodních korporacích, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „ZOK“), nedává jednoznačná zákonná dikce žádný prostor k (zužujícímu) výkladu dotčeného ustanovení tak, že nedopadá na spory týkající se vypořádání podílového spoluvlastnictví k cennému papíru, a to ani na podkladě takové argumentace, již v korespondujícím vyjádření předestřel žalobce.
10. Přestože - s ohledem na právě konstatované - nelze než dílčím způsobem uzavřít, že v projednávané věci je dána věcná příslušnost krajských soudů podle § 9 odst. 2 písm. j) o. s. ř.,

přísluší se upozornit na skutečnost, že akcie je tzv. „účastnickým“ cenným papírem, když s ní je spojeno právo akcionáře jako společníka podílet se podle ZOK a stanov společnosti na jejím řízení, jejím zisku nebo na likvidačním zůstatku při jejím zrušení s likvidací (§ 256 odst. 1 ZOK).

11. S ohledem na „účastnickou“ povahu akcií jako cenných papírů je ve věcech daného typu založena věcná příslušnost krajských soudů nejen podle (předkládajícím soudem a účastníky uvažovaného) § 9 odst. 2 písm. j) o. s. ř., ale i podle § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř., když mezi uvedenými procesními ustanoveními nelze v daném směru dovodit vztah obecného a speciálního, neboť každé z dotčených ustanovení cílí na odlišnou vlastnost akcie, s níž jsou jednak spojena práva akcionáře jako společníka akciové společnosti („účastnická“ povaha akcie), přičemž se současně jedná o cenný papír, to vše ve smyslu § 256 odst. 1 ZOK.
12. Z důvodů shora uvedených nadřízený soud rozhodl, že k projednání a rozhodnutí věci jsou v prvním stupni příslušné krajské soudy (§ 104a odst. 2 poslední věta o. s. ř.), přičemž - pod bodem II. výroku – současně uvedl konkrétní soud, kterému bude věc po právní moci usnesení postoupena (§ 104a odst. 6 část věty před středníkem o. s. ř.); rozhodnutím pod bodem II. výroku tohoto usnesení však není v obecné rovině dotčeno ustanovení § 105 o. s. ř. (§ 104a odst. 6 část věty za středníkem o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení není odvolání ani dovolání přípustné.

Praha 5. ledna 2023

František Kučera
předseda senátu